

## ه ترفند برای

## خوشمزه شدن غذا

۲

## مواد غذایی که خستگی روزانه

## را برطرف می کند

۲

## قطع کردن گریه بچه

## به سبک ژاپنی!

این که یک مادر ژاپنی برای قطع گریه بچه اش عکس بزرگی از خودش را پرینت گرفته از لحاظ روان شناسی توصیه نمی شود.

۳

## بهترین باش!

گفت و گو با چند تانوجوان و گلا به هایشان از این که چرا خانواده و جامعه از ما می خواهند در هر کاری نمونه باشیم؟

۴

# واقعا ادیسون مخترع لامپ است؟

به مناسبت سالروز رونمایی از اولین لامپ برقی توسط ادیسون به رقابت جنجالی اش

با «تسلا» و شایعات حول زندگی او پرداخته ایم

صبا امینی | خبرنگار

## پرونده

روز آخر ماه دسامبر سال ۱۸۷۹، روزی مهم در صنعت برق است. توماس آلوادیسون، در این روز از لامپ جدید خود رونمایی کرد. لامپی که برخلاف نمونه های قبلی عمری چند ساعته داشت. البته که

این نمونه هم بعد ها توسط خود ادیسون ارتقا پیدا کرد اما تولید لامپ کربنی ادیسون در این سال و البته نوع تبلیغاتی که ادیسون حول و حوش آن انجام داد، باعث شد تا توجه سرمایه داران به این حوزه بیشتر جلب شود. با توجه به نقش بسیار مهم ادیسون در پیشرفت فناوری لامپ های الکتریسیته، در این پرونده سعی کرده ایم اطلاعات بیشتری درباره این مخترع نامدار در اختیار شما بگذاریم. به این منظور در کنار مروری کوتاه درباره تاریخچه تولید لامپ رشته ای، به رقابت جنجالی ادیسون با نیکولا تسلا پرداخته ایم. رابطه ای که می تواند از بخشی از شخصیت ادیسون و البته دلیل پرواز شدن این مخترع پرده بر دارد. در کنار آن، دو داستان معروف مرتبط با زندگی نامه ادیسون را که این روزها در شبکه های اجتماعی پر طرفدار است، بررسی کرده ایم تا ببینیم این داستان ها چقدر واقعیت دارند.

## آغاز عصر شب های روشن!

اگر تصور می کنید که لامپ را ادیسون اختراع کرده، باید بدانید که نظر تان چندان دقیق نیست

چهار کسی لامپ را اختراع کرده؟ اگر شما بپرسید، احتمالا خواهید گفت: ادیسون اما خب واقعیت این است که این پاسخ چندان دقیق نیست. ادیسون نه فقط مخترع برق نیست گزاره غلطی که در نتیجه شوخی های پر نامه های تلویزیونی رایج شد، که حتی مخترع لامپ هم نیست! پس چرا نام ادیسون با اختراع لامپ گره خورده است؟ آیا این دروغی است که او یا طرفدارش انتشار بخش کرده اند؟

### تبدیل لامپ به محصولی تجاری

گر خوردن نام ادیسون با لامپ های رشته ای، بیش از این که به واسطه اختراع این لامپ ها توسط او باشد، به دلیل ارتقای این فناوری توسط ادیسون و تبدیل آن از یک محصول آزمایشگاهی به محصولی صنعتی است. در واقع تایش از این تاریخ، لامپ های رشته ای متعددی توسط دانشمندان در کشورهای مختلف تولید شده بود. اصلا خود ادیسون هم سه سال قبل از رونمایی از لامپ جدیدش در سال ۱۸۷۹، امتیاز لامپ رشته ای دیگری را در آمریکا از دو دانشمند کانادایی (هنری وودوارد و متیو اوانز) خریداری کرده بود. البته اختراع آن دو دانشمند کانادایی تفاوت هایی با محصول ادیسون داشت؛ داخل حباب لامپ آن ها با نیتروژن پر و برای رشته داخلی آن هم از رشته ای کربنی استفاده شده بود. محصول ادیسون اما بان اختراعات تفاوت هایی داشت. داخل لامپی که ادیسون در این تاریخ از آن رونمایی کرد، به جای نیتروژن، خالی از هوا بود و حالتی خلاگونه داشت. رشته مورد استفاده ادیسون هم هر چند از خانواده کربن بود اما با تغییراتی که در این رشته ایجاد کرده بود، توانست زمانی را که این لامپ می توانست روشن بماند تا ۴۰ ساعت افزایش دهد اما این تنها کاری نبود که ادیسون در این زمان انجام داد. قدم بعدی کار او شاید مهم ترین دلیل موفقیت اش و البته وجه تمایز او با دیگر دانشمندان حوزه الکتریسیته در آن زمان بود.



تصویری از اولین لامپ اختراع ادیسون

## جنگ جریان ها!

وقتی کار رقابت ۲ نابغه یعنی ادیسون و تسلا به جاهای خطرناکی می رسد

ولتاژ برق پایین است و محدودیت های زیادی در انتقال برق وجود دارد. ایده تسلا این ایرادات را نداشته اما از دید ادیسون ایرادی بزرگتر داشت؛ این ایده امپراتوری ادیسون در صنعت برق را با چالشی بزرگ روبه رومی ساخت.

### پرونده سازی به سبک ادیسون

مجموعه ادیسون با جریان مستقیم برق خدمات می داد و برای این که بازار را از دست ندهد، باید می توانست برتری سیستم خود را بر آن چه تسلا مطرح کرده بود، اثبات کند. برای این کار ادیسون روشی به غایت غیر اخلاقی را انتخاب کرد. او در سال ۱۹۰۳ قبلی را به جریان برق وصل کرد. قبل در نتیجه برق گرفتگی مرد. مجموعه ادیسون از این واقعه تصویری تهیه کردند. با انتشار خبر و عکس ها، ادیسون توانست تا حدی ترس و وحشت از ایده تسلا ایجاد برآی چند وقتی از مجموعه خود محافظت کند اما با توجه به برتری غیر قابل انکار جریان متناوب برق، این سیستم آرام آرام جای خود را در صنعت برق پیدا کرد و انحصار مجموعه ادیسون شکست.



که داشت، از جریان مستقیم برق (DC) استفاده می کرد. اما تسلا ایده دیگری در سر داشت. سه سال بعد از جدا شدن از مجموعه ادیسون، تسلا ایده جریان متناوب برق (AC) را مطرح ساخت. در جریان برق مستقیم، به صورت معمول

نیکولا تسلا که اصالتی صربی دارد، خیلی زود در حالی که ۲۶ سال داشت، توانست کاری در شعبه پاریس مجموعه ادیسون برای خود دست و پا کند. دو سال بعد و در ۱۸۸۴ راهی آمریکاشد تا آن جاهمکاری اش را با ادیسون ادامه دهد و بر نظر مستقیم او مشغول به کار شود. اما بعد از حدود هشت ماه، تسلا ترجیح داد مجموعه ادیسون را ترک کند. تسلا در خاطرات خود مدعی شده است ادیسون به او قول پاداشی هنگفت (معادل ۱۲ میلیون دلار به نرخ امروز) را داده و گفته بود اگر کاری را عملیاتی کند، این پاداش به او تعلق خواهد گرفت. اما زمانی که تسلا کار را به سرانجام می رساند، ادیسون بابیان این که آن صحبت تها یک شوخی بوده و او باید متوجه روحیه طنز آمریکایی ها می شد، از زیر بار تعهد شانه خالی کرده بود! البته شواهدی در باره درستی این ادعا به غیر از خاطرات تسلا موجود نیست اما هر چه هست تسلا تنها هشت ماه بعد از آغاز کار در آمریکا، از ادیسون جدا شد، اما این جدایی پایان رابطه آن ها نبود. ادیسون در مجموعه خود و محصولات

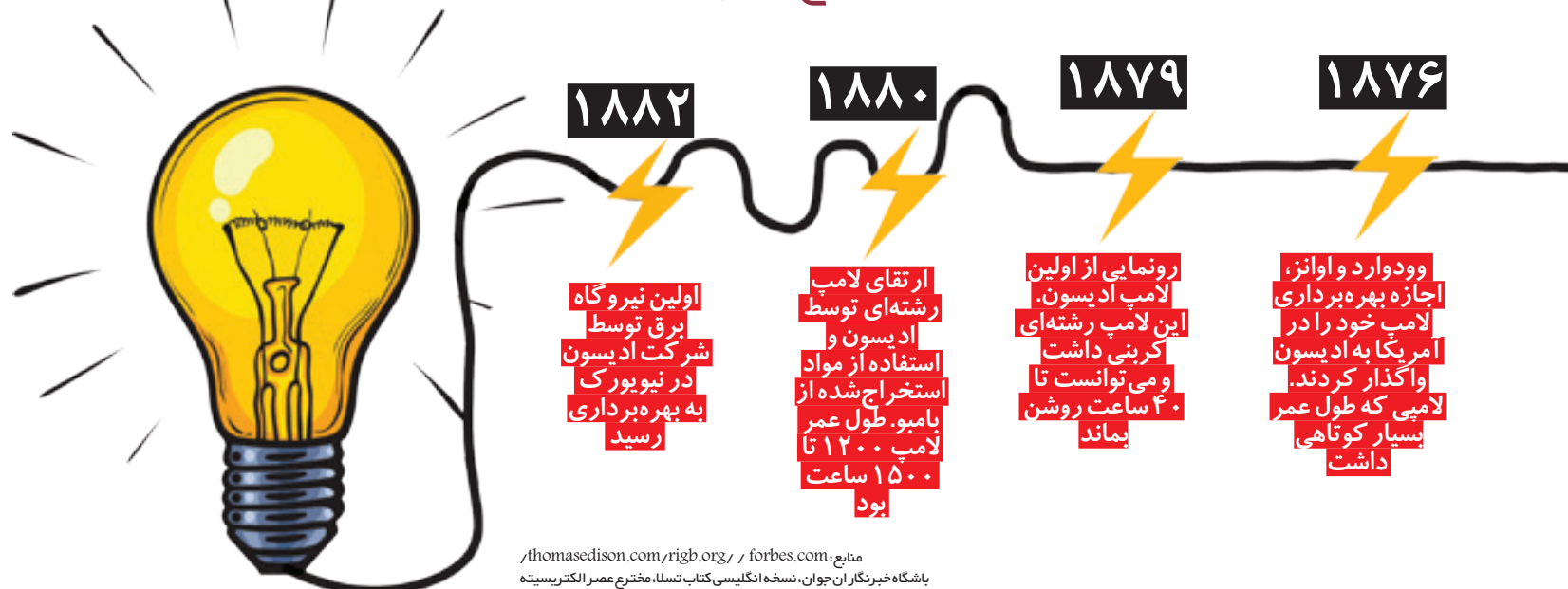
## نامه معروف معلم ادیسون به مادرش تخیلی است؟

شاید این داستان را شنیده باشید: «معلم ادیسون نامه ای نوشت و به دست وادادیسون به خانه بازگشت و یادداشتی به مادرش داد. گفت که این را آموزگارم داد و از من خواست که فقط مادرش بخواند. مادر در حالی که اشک در چشمش حلقه زده بود خواند: «فرزند شما یک نابغه است و این مدرسه برای او کوچک است، آموزش او را خود بر عهده بگیرد.» سال ها گذشت، مادرش از دنیا رفته بود؛ روزی ادیسون در گنجینه خانه خاطر آتش را مرور می کرد، بر گاهی در میان شکاف دیوار او را کنجکاو کرد آن را در آور دو خواند. نوشته بود: «کودک شما کودن است از فردا او را به مدرسه راه نمی دهیم.» اما آیا این داستان واقعیت دارد؟»

### تربیتی از واقعیت و خیال

این داستان از جمله مواردی است که در آن واقعیت و خیال پردازی، در هم تنیده شده است. در واقع هر چند بخش هایی از این داستان، مانند این که ادیسون به جای مدرسه رفتن، در خانه توسط مادرش آموزش دیده است، صحیح است یا این که عملکرد ادیسون در مدرسه، چندان

## سیر فعالیت های ادیسون برای اختراع لامپ های رشته ای



منابع: thomasedison.com, rigb.org, / forbes.com, باشگاه خبرنگاران جوان، نسخه انگلیسی کتاب تسلا، مخترع عصر الکتریسیته